

Välkomna till Källby Gård i Götene kommun

Källby Gård

A Safe School -
en säker och trygg skola .

En liten handbok för
Dig som vill utveckla
arbetsmiljön på Din
skola.

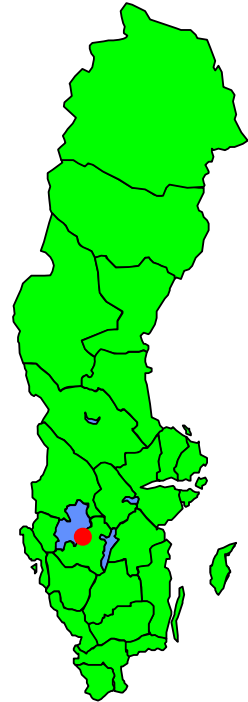
Den 24 november 2003 blev
Källby Gård av WHO
certifierad som
a Safe School - den första i
världen.

Eva Cardell och Anders Ader

Källby Gård vid Vänerns strand i Götene kommun.

Källby Gård är en helhetsskola med barn från 6 år till 12 år. På Gården arbetar ca 250 barn och drygt 40 personal.

På Källby Gård bedrivs flera olika verksamheter. Här ryms förskoleklass, fritidshem, skola, fritidsgård och bibliotek. Sedan 1997 finns en lokal styrelse med föräldramajoritet.

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete har bedrivits sedan 1994 och har utvecklats över tid.

Arbetet har uppmärksammats bl.a. av Barnsäkerhetsdelegationen, Folkhälsokommittén i Västra Götalandsregionen, Skolverket, Arbetslivsinstitutet och Räddningsverket.

Det är om detta arbete vi vill beskriva för Er.

Vill Du veta mer om Källby Gård? Se www.gotene.se/ Barn och Kunskap

Skolan är elevernas arbetsmiljö

Varje dag arbetar i skolan drygt 1,4 miljon elever och 250 000 vuxna och är en av våra vanligaste arbetsplatser.

För eleverna är det oftast den första kontakten med ett "eget arbetsliv".

Den miljö som finns där formar deras uppfattning om hur ett vuxet arbetsliv kommer att gestalta sig.

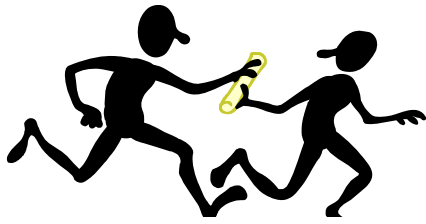

Skolan är elevernas arbetsmiljö och det är därför viktigt att den arbetsplats där eleverna tillbringar en stor del av sin vardag erbjuder en god miljö, där de kan utvecklas både intellektuellt och socialt och där de kan känna sig säkra och trygga.

Det är de vuxnas ansvar att barn skall vara trygga och säkra i sin dagliga arbetsmiljö. För att klara detta krävs kunskap, engagemang och handlingskraft.

Eftersom eleverna i skolan omfattas av Arbetsmiljölagen AML är det rektors ansvar att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Allas ansvar

I den bästa skolan har all personal elevernas bästa för ögonen.

Lärarna ser som sin uppgift att ge eleverna den bästa undervisningen och har en tro på att alla elever/barn kan lära sig. De bidrar till att skapa trygga och säkra miljöer – de tar barnens tankar och idéer på allvar.

Fritidspedagogerna vill att fritidshemmet är ett andra hem och satsar mycket på att barnen känner trivsel och trygghet under hela skoldagen. De arbetar med barnens sociala samspel och sociala utveckling.

Restaurangpersonalen som arbetar i matsalen anstränger sig varje dag för att bjuda på god mat som eleverna skall tycka om. De deltar i skolans värdegrundsarbete.

Lokalvårdarna har hela tiden för ögonen att skolan skall vara ren och fräsch och har ett positivt förhållningssätt till eleverna. De känner sig delaktiga i arbetsmiljöarbetet.

Kanslisten på skolexpeditionen ser som sin uppgift att lämna den bästa servicen.

Vaktmästaren ser till att skolan är i bästa trim, ventilationen fungerar, gräset är klipp, rabatterna blommar. Skaderiskerna undanröjs genom internkontrollen. osv..

Skolsköterskan arbetar för att främja elevernas hälsa – att barnen på skolan mår bra och att miljön görs trygg och säker. Samtalet förebygger skador.

Rektorn ser till att alla arbetar för att nå målet om att få den bästa skolan för sina elever och personal.

Ja alla, som arbetar i skolan gör det för att det känns meningsfullt att arbeta just där, att få vara med och forma en god miljö för barn och ungdomar och att få dem att trivas och utvecklas.

Några viktiga utgångspunkter

Källby Gård -
vår bäst skola

Kvalitetssäkring-
uppföljningar
enkäter, samtal

Den bästa skolan...

Varför lyckas en del skolor bättre än andra i sitt arbete?

Utgångspunkten är viljan och förmågan.

Att ha en vision som delas av alla att skapa den goda och trygga läromiljön.

En god läromiljö främjar hälsa och i grunden handlar det om att känna sig värdefull.

Att kritiskt granska och värdera verksamheten är nyckel till framgång. Arbetsmiljön är en del i skolans kvalitetsarbete.

Samtalet

Samtalet som skolsköterskan har med barnet efter skadetillfället är viktigt.

Redan här läggs grunden till det förebyggande arbetet.

Frågor som Hur? Varför? Vad? är centrala.

Samtalet ökar barnets medvetenhet för risker som finns och hur man kan undvika dem. Det ger också en kunskap om vad barnen tänker om sin arbetsmiljö.

Delaktighet och inflytande

Skolans värdegrund

Skolan är elevernas arbetsmiljö. Där för är det viktigt att de kan och får påverka sin arbetsmiljö.

Genom att de vuxna på skolan visar respekt för elevernas engagemang och frågor, blir de vuxna ett bra föredöme för eleverna.

Hur skolans värdegrund ser ut har en avgörande betydelse.

Genom att göra dem delaktiga i arbetsmiljöarbetet skapar vi en större medvetenhet och ett engagemang.

I arbetsmiljöarbetet ska eleverna tas på allvar. Oftast vet de bäst var riskerna finns och de har ofta mycket kloka förslag till förbättringar.

Elevskyddsombudens roll

Skolans elevskyddsombud, valda av eleverna själva, bidrar till att öka säkerheten och främja den egna tryggheten.

Elevskyddsombuden är en slags garant för elevinflytandet.

Nyckelpersoner är rektor och skolans elevskyddsombud

Om grundläggande behov

I FNs barnkonvention
deklarerar att vi vuxna
måste lyssna till barnens
krav - de måste bli sedda
och hörda?

Hur gör vi det?

De vuxnas
värderingar

A yellow speech bubble with a black border is located to the right of the main text area. It contains the text 'De vuxnas värderingar' in black.

Att se med barns ögon

Barnperspektivet

Tre synsätt

- ➡ Vuxnas synsätt att ta barnens perspektiv och se med barnens ögon på tillvaron
- ➡ Barnens perspektiv på den egna tillvaron
- ➡ Mötet mellan barn och vuxna där barn förmedlar erfarenheter som vuxna tolkar

Elevernas forum

Forskning finns kring
hur barn tänker.

Men vi måste också ta reda på
vad barn tänker och
synliggöra det.

Ett barnperspektiv kan inte utvecklas
om inte barnen har ett forum att
uttrycka sin mening i.

Långsiktiga, handlingsinriktade och varaktiga och program.

Källby Gård har under åren byggt upp en omfattande arbetsmiljöplan utifrån ett helhetsperspektiv.

Vårt arbetsmiljöarbetet består av:

- Skapa positiva lärmiljöer - skolgårdsmiljön med aktiviteter
- För vänskap och kamratskap mot mobbning -psykosociala miljön
- Elevskyddsombud som stöd och hjälp - inflytande och delaktighet
- Arbetsmiljöronder/barnperspektiv
- Registrering av skador och tillbud
- Inventering av personalens arbetsmiljö
- Lag på cykelhjälm
- Trafikmiljön - " Ställ krav"
- Föreningssamverkan Normer och fostran
- Utbildning i ABC-räddning

Helhets-
perspektivet

Upptakten till arbetsmiljöarbetet

var en förändring av barnens skolgårdsmiljö.

Frågan vi ställde oss var:

"Kommer skapandet av en spännande och utmanande skolgårdsmiljö leda fram till att fler barn skadar sig?"

Trygg och kreativ miljö – går det ihop?

Skolan är en av våra farligaste arbetsmiljöer

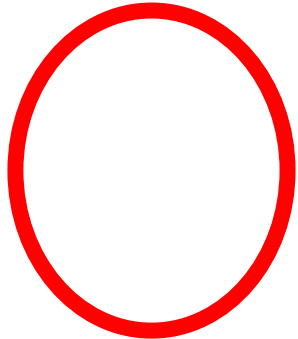

..och vilka miljöer handlar det om?

Låt oss ta reda på det....

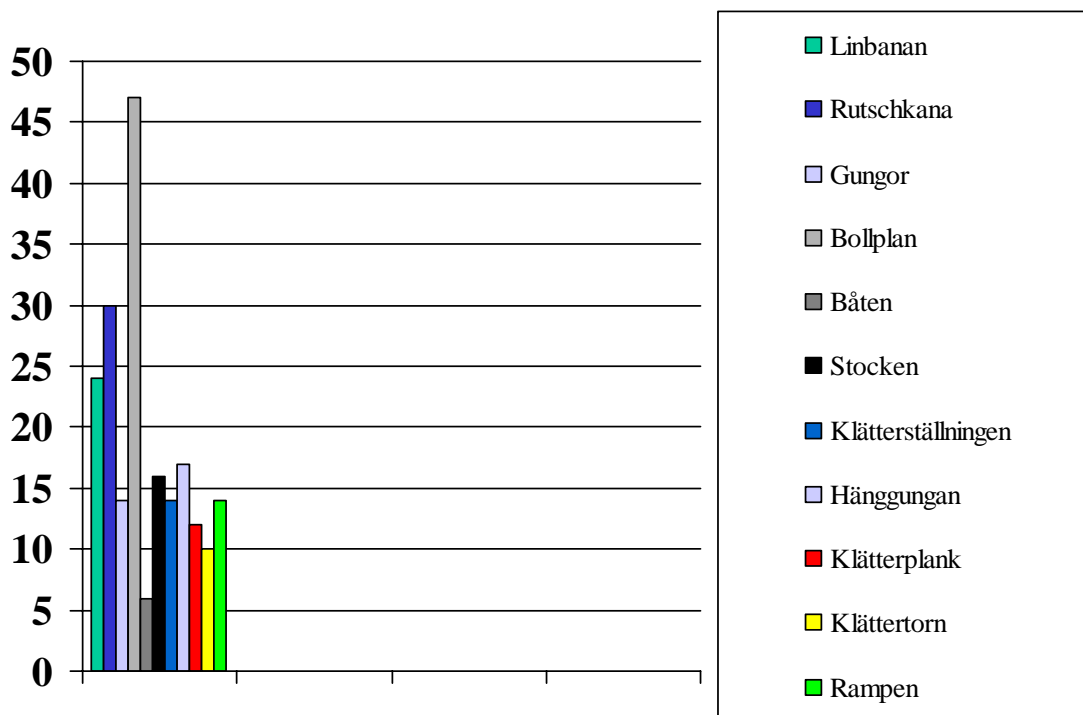
Nollvisionen blev utmaningen

Kan Vägverket kan även vi anta utmaningen att minska antalet skador.

Ingen skall skada sig oförskyllt.

Men ändå händer det att barnen skadar sig

Genom registrering av alla olyckor och tillbud har vi goda förutsättningar att minska skadorna.

Vad vet Du om skador och tillbud på Din skola?

Med hjälp av röda och blå nålar kan vi se var de farligaste miljöerna finns.

Varje skada och tillbud skall registreras. Den ger oss information om typ av skador och tillbud.
En enkel och lättifylld blankett har tagits fram för att eleverna själva skall fylla i den.

Vid samtal med barnen efter inrapportering av tillbud eller olycka markerar skolsköterskan och barnet/barnen platsen på en skolgårdskarta där det hände.

På kartan markeras alla tillbud och olyckor med hjälp av nålar - röd färg för flickor och blå färg för pojkar.

Markeringarna visar var tillbudena och olyckorna inträffar och är en bra vägledning för åtgärder..

Nyckelpersoner är skolsköterska och rektor.

Skaderegistreringen - ett viktigt hjälpmedel för vårt förebyggande arbete

Blanketten ifylls och lämnas snarast till skolsköterskan

1. Anmälan Händelse utan skada Datum _____
 Skada Klockan _____
 Vem tog hand om skadan _____

2. Kön Pojke
 Flicka 6-8 år 9-10 år 11-12 år

Var?

3. Inomhus Lektionssal Skolgården
 Slöjd, trä, metall Skolvägen till från
 Slöjd, textil Bollplan
 Idrottsutrymme Utanför skolområdet
 Omklädningsrum Utfärd, friluftsdag, lägerskola
 Korridor På präplats
 Skolrestaurang På annan plats
 Hemskapsrum På annan plats inomhus:
 På annan plats inomhus: _____

4. Utomhus Skolgården
 Skolvägen till från
 Bollplan
 Utanför skolområdet
 Utfärd, friluftsdag, lägerskola
 På präplats
 På annan plats

5. Var på kroppen?

☐ 01 Huvud/ansikte	☐ 02 Ögon	☐ 03 Tänder
☐ 04 Överkropp	☐ 05 Arm	☐ 06 Hand/finger
☐ 07 Underkropp	☐ 08 Ben	☐ 09 Fot
☐ 10 Hela kroppen		

Vad sysslade Du med? _____

Vad hände? _____

Sätt ett kryss på kartan där Du skadade Dig!

6. När under 01 Lektion 01 Ja
 02 Rast 02 Nej
 03 Till/från skolan 03 Oklart, vet ej
 04 Utflykt, studieresa, lägerskola
 05 Annat

7. Fanns vuxen person där? 01 Ja
 02 Nej
 03 Oklart, vet ej

Annat _____

Uppgiftslämnare: _____ Grupp/klass _____

Talang med barns namn avskiljs av skolsköterskan innan blanketten går vidare.

Skadat barns namn _____ Grupp/klass _____

Arbetsgång

Med hjälp av en enkel blankett får vi besked om skador och tillbud. Blanketten fylls i av eleverna och ibland med hjälp av skolans personal. Den lämnas sedan till skolsköterskan.

Vi får information om skadeplats, typ av skada, skadeplats, vad som förorsakat den, vem som tog hand om eleven, tid, kön, ålder mm.

På "Gubben" markerar eleven var på kroppen skadan skedde och på kartan platsen.

Det uppföljande samtalet mellan skolsköterskan och eleven blir en enkel analys. Vad hände? Varför? Vad bör Du tänka på etc.. Samtalet ger utrymme för eftertanke.

På den stora skolkartan som hänger utanför skolsköterskans expedition markeras platsen marker sedan platsen. Rapportering sker till arbetsmiljögruppen som sedan vidtar lämpliga åtgärder.

Vad kan vidtas för att skador och tillbud skall undvikas?

Återrapportering

Skolsköterskan för statistik på skador, tillbud, plats, kön etc. Den ger en utmärkt helhetsbild av vad som händer på skolan över tid.

Återrapportering sker varje månad till rektor och arbetsmiljögruppen.

Resultat

Sedan 1996 har
vi registrerat
alla skador och tillbud
på Källby Gård..

Med hjälp av registreringen kan vi..

- se vilka miljöer som är farliga för barnen,
- åtgärda dem efter registreringen
- arbeta förebyggande genom att barnen hjälpt till att spåra risker

... ändå har 691 tillbud och skador inträffat

Viktiga frågor

Vad vet Du om skador och risker på Din skola?
Registreras skador och tillbud?
Används de i det skadeförebyggande arbetet?

Skademönster och risksituationer

Hur ser skadebilden ut mellan 1996 -2006

|

Totalt antal skador och tillbud	691	varav
inomhus	205	
utomhus	486	

Skolgården	437
-------------------	-----

Händelse	utan skada	160
.	skada	690

När?	
Rast	365
Lektion	183
Till och från skola	35

Pojkar/flickor		
Pojkar	352	52%
Flickor	310	45%

Åldersgrupp		
6-8 år	230	37%
9-10 år	218	34%
11-12 år	177	29%

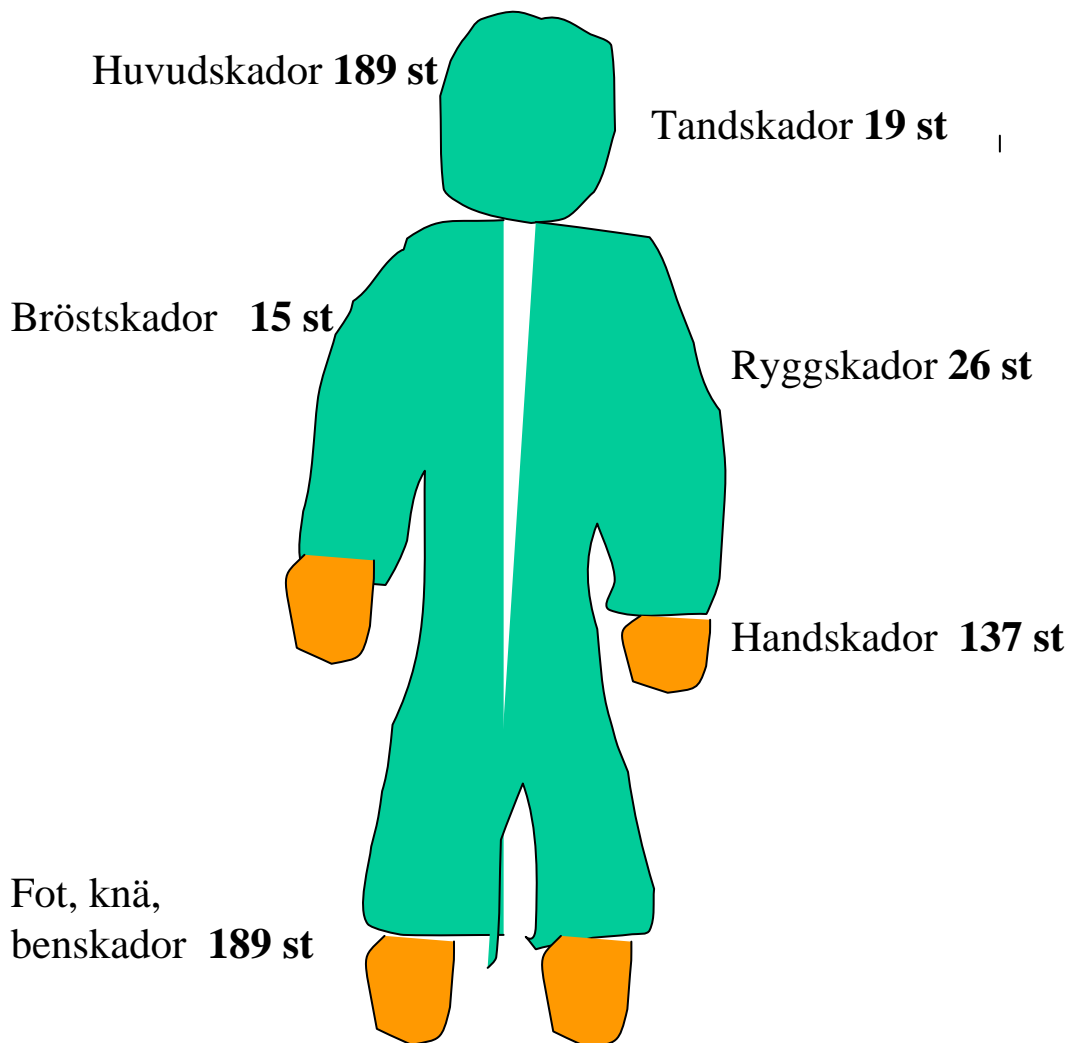

Vilka slutsatser kan vi dra av ovanstående ?
Vad får det för konsekvenser för det skadeförebyggande arbetet?
Hur ser det ut på Din skola?

Registrerade skador 1996-2006

Typ av skador och plats på kroppen

Antal elever ca 690 st

Varför drabbas barn mest av huvudskador?

Att arbeta förebyggande....

Arbetsmiljöronderna ger oss vetskap

1. Ventilation
2. Belysning
3. Värme/Kyla
4. Arbetsplatsutformning
5. Detaljer
6. Skolgården
7. Trivsel/sociala relationer
8. Övrigt, brand, allergi

Kartläggning

Utifrån checklistans åtta punkter får vi från varje klass/grupp en årlig inventering på risker i arbetsmiljön som bedöms som farliga och måste åtgärdas eller förbättras.

Checklistan innehåller områden som speglar såväl den fysiska som den psykosociala miljön, mobbning, kränkande särbehandling, riskmoment etc. Med hjälp av barnens "detektivarbete" har vi kunnat spåra de farligaste miljöerna.

Arbetsmiljöronderna

På skolan finns en särskild arbetsmiljö-grupp av elever och personal.

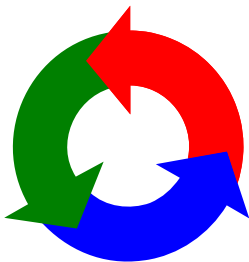
Viktiga synpunkter från kartläggningen kräver en närmare undersökning. Gruppen gör en arbetsmiljörund där allt som upptäcks noteras.

Våra arbetsmiljöronder säkrar kvaliteten i vårt arbete. Elever och vuxna arbetar tillsammans.

Handlingsplan för åtgärder och uppföljning

Handlingsplan upprättas. Det uppföljande arbetet är viktigt. Insatser görs av olika ansvarstagare- Vad kan vi göra själva? Vad behöver vi ha hjälp med? etc...Återkopplingar görs till personal, elever, föräldrar

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en del i vårt kvalitetsarbete som pågår under hela året.

Nyckelpersoner är elevskyddsombuden, rektor, skolans skyddsombud

Barn behöver revir, utmaningar och utrymme för eget skapande och för att testa gränser.....

Plats för lek

Våra skolgårdar inbjuder sällan till lek för alla och ger inga större utmaningar.

Det gäller att skapa miljöer där barn får olika typer av upplevelser. Att få testa gränser för vad man kan och få göra är en viktig del i ett barns utveckling.

Det är nästan bara fantasin som sätter gränser. Oftast kan det göras med små enkla medel. Ett grävt dike, en stock som utmanar etc..

Att se hur barn leker lär oss hur miljön kan utformas och skapas.

Förebyggande arbete

Genom att arbeta med ett säkerhetstänkande kan vi skapa olika typer av naturliga miljöer.

Leken främjar hälsa och lust

Vår skolgårdsförändring ska bidra till att skapa en positiv lärmiljö. Den ska främja hälsa och bidra till att leken skapar lust, ger utlopp för kreativitet och bidrar till socialt samspel.

Att skapa den trygga och säkra miljön är en viktig faktor i arbetsmiljöarbetet

Miljön är viktig
när Du planerar

Elevernas idéer och förslag

Med utgångspunkt från elevernas förslag, med hjälp av en landskapsarkitekt, insatser från föräldrar och med det egna arbetet skapade vi en skolgårdsmiljö som var lustbetonade och gav stora möjligheter till lek ock aktivt skapande.

Långsiktighet

Genom en långsiktig plan skapar vi en skolgård som alltid förändras och där vi vill utgå från barnens perspektiv.

En mötesplats för alla åldrar

Vi vill också göra skolan till en mötesplats för alla generationer vid olika tillfällen.

Vi vill skapa en känsla av delaktighet och gemenskap.

Nyckelpersoner är rektor och skolgårdsansvarig

Delaktighet och inflytande

Barnperspektivet

Vid allt arbete som berör elevernas miljö vill vi utgå från ett barnperspektiv.

Hur tolkar vi det som barnen uttrycker?

Ett barnperspektiv kan inte utvecklas om inte barnen har ett forum att uttrycka sin mening i.

Elevernas ombud

På Källby Gård har eleverna olika möjligheter till delaktighet och att utöva inflytande.

I skolans arbetsmiljögrupp ingår elever tillsammans med rektor och personalens skyddsombud.

I varje klass finns utbildade elevskyddsombud och kamratstödjare. De har en viktig roll i att arbeta för vänskap och i skolans antimobbningsarbete.

Elevskyddsombuden genomgår varje år en anpassad utbildning.

Skolgårdsarbetet

Att aktivt få delta och påverka sin arbetsmiljö är viktigt för alla - även för våra elever. När det gäller skolgårdsarbetet deltar eleverna i utformningen på flera olika sätt.

Nyckelperson är rektor

Hälsofrämjande aktiviteter är en del i skapandet av Den goda arbetsplatsen.

Ett, två...
Rörelseåret
2001

På Källby Gård arbetar vi med olika hälsofrämjande aktiviteter.

Motion och rörelser ingår som viktiga moment. 2001 traskade eleverna runt hela Europa. Detta blev starten på ett hälsofrämjande arbete med olika inslag.

2002 blev "Hoppets år"

Alla elever fick var sitt hopprep. att använda ute på resten. I aktiviteterna som pågick under raster och andra elevaktiviteter deltog även skolans personal. I dag har alla barn rörelseaktiviteter varje dag.

Skogsdagarna

Skogsdagarna ger inte bara frisk luft och motion utan skapar också lagkänsla och gemenskap.

Det sociala samspelet har stor betydelse för elevens sociala utveckling.

Källby Gård deltar i projektet Handslaget

Vi erbjuder
rastaktiviteter

Schemalagda
rörelseaktiviteter
med klasser

Öppen fotbolls och
idrottsträning på
eftermiddagar

Samverkan med
föreningar

Den trygga miljön

Jag använder
alltid
cykelhjälm

En stor del av arbete inriktas på högriskgrupper och miljöer.

Lokal cykelhjälmslag

1997 beslöt den lokala styrelsen vid Källby Gård att alla elever skulle använda hjälm när de cyklade till och från skolan. Vi fick en lokal cykelhjälmslag. 97% av eleverna använder i dag cykelhjälm. Kontinuerlig uppföljning sker.

Ställ krav på trafikmiljön

Den lokala styrelsen har tagit fram ett 8-punkts-program för att säkra miljön runt skolan. I samarbete med vägverket och tekniska nämnden i kommunen har flera åtgärder genomförts.

De gula jackorna

För att skapa en trygg rastmiljö har vi många vuxna ute på elevernas raster. Alla rastvärdar har gula jackor för att synas och vara lätta att hitta.

I elevernas omklädningsrum finns alltid före och efter idrottslektionen en vuxen person för att skapa trygghet.

Samverkan

En kontinuerlig samverkan med polis och fritid för att öka tryggheten utanför skolan finns sedan många år. Ett lokalt nätverk med de lokala föreningarna har bildats och gemensamma "normbud" har tagits fram.

Nyckelpersoner är elevskyddsombud, rektor, representanter för föräldrar, antimobbninggrupp

Den psykosociala delen i vårt arbete för kamratskap och vänskap

Att ta barnen på allvar

Vi tar barnens konflikter på allvar och är därför måna om att hjälpa dem att lösa olika konflikter.

Därför har personalen fått fortbildning i konflikthantering.

Socialt samspel

Samtliga klasser arbetar med samarbetsövningar och värderingsövningar utifrån ålder och mognad.

Antimobbninggruppen AMG

Vi har sedan 10 år tillbaka en antimobbninggrupp(AMG).

Gruppen består av olika personalkategorier och är utsedd av rektor.

I antimobbninggruppen, AMG, ingår 2 st elevskyddsombud/kamratstödjare från varje klass från år 2,.

Elevskyddsombudens och antimobbninggruppens roller

Det finns elevskyddsombud/kamratstödjare i alla grupper från 7 år och uppåt. Deras roll är att med barns ögon göra de vuxna medvetna och observanta på barnens fysiska och psykiska miljö. Varje år får elevskyddsombuden en utbildning för sin uppgift.

Antimobbninggruppen träffar elevskyddsombuden regelbundet liksom andra nyckelpersoner som busschaufförer som kör våra skolbarn, vaktmästare, personal i skolrestaurangen etc.

Antimobbninggruppen stödjer skolans vuxna i arbetet att skapa en god arbetsmiljö.

Gruppen har fast besöks-och telefontid en dag i veckan.

Nyckelpersoner är elevskyddsombud, rektor, antimobbninggrupp

Händelseblankett

Namn

Datum klockslag

Var

Lektionssal	Skolgård
Slöjd, trä och metall	skolvägen till/från
Slöjd textil	Bollplan
I drottshall	Utanför skolområdet
Omklädningsrum	Utfärd, friluftsdag
Korridor	Lekredskap, vilket____
Skolrestaurang	På annan plats_____

Händelse

Verbalt, (tex. att bli hotad eller kallad hora, böj)

Fysiskt (tex. att bli utsatt för slag och knuffar)

Psykosocialt (tex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning, annan kränkning)

Text och bildburna (tex. klotter, brev och papper, e-post, sms., mms)

Kontakt hem	ja	skriftligt	muntligt
	nej		

Uppgiftslämnare_____

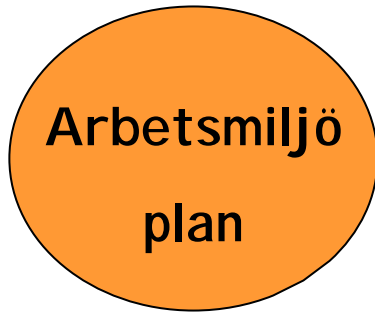
Kontakt har tagits med

Rektor specialpedagog skolsköterska

AMG annan_____

Vid behov tas kontakt med någon av nedanstående

För att enkelt kunna dokumentera händelser av psykosocial karaktär använder vi denna händelseblankett.

Källby Gårds arbetsmiljöplan och policy

Källby Gård har

en arbetsmiljöplan byggd på inflytande, medverkan, och samarbete. Lärare, elever, föräldrar och teknisk personal arbetar för att främja säkerheten på skolan.

Arbetsmiljöplan omfattar bl.a

- Program mot mobbning och våld
- Elevskyddsombud/kamratstödjare
- Värdegrundsarbete - EQ - gruppövningar/samspel
- Arbetsmiljöutbildningar
- Kränkande särbehandlingar
- Jämställdhet
- Yrkesetik
- Förväntansdokument

Andra viktiga dokument

Policyprogram för säkerhet och trygghet

Källby Gård har en policy som främjar skolans trygghet och säkerhet och som beslutats av den lokala styrelsen och som finns angivna i kommunens politiska program.

Källby Gårds mål och handlingsplan 2010.

Här finns inskrivet att skolan skall arbeta för en trygg, stimulerande och säker läromiljö.

Resultat

Vad har vi åstadkommit?

Våra sätt att arbeta med registrering, våra arbetsmiljöronder och andra insatser för att förbättra miljö har bidragit till att vi kunnat åstadkomma en rad förbättringar och att dessa gjorts i ett tidigt skede.

Vi vill påstå att vårt arbete bidragit till

att vi skapat en bra arbetsmiljö för såväl barn som personal

att vi förbättrat ventilation, belysning och arbetsplatsutformning

att vi förhindrat att olyckor och tillbud uppkommit genom att vi upptäckt brister i skolgårdsmiljön i ett tidigt skede

att vi genom en lokal cykelhjälmslag minskat antal huvudskador vid cykelolyckor

att vi genom att trafiksäkra miljön runt Källby Gård åstadkommit en tryggare trafikmiljö

att vi skapat engagemang och delaktighet i vårt arbetsmiljöarbete

att vi visat våra barn respekt och tilltro

att våra barn känt att de kan påverka sin egen arbetsmiljö

**Några viktiga
förutsättningar -
framgångsfaktorer**

Värdegrund - förhållningssätt

Förståelse för elevernas arbetsmiljö har stor betydelse för att lyckas.

Skolans värdegrundssyn speglar förhållningssättet.

**Inflytande och delaktighet
- barn, elever, personal**

I arbetet måste alla känna sig delaktiga och uppleva att de kan påverka sin arbetsmiljö. Det måste finnas öppenhet och forum där personal och elever möts i samtal. Rutiner för delaktighet och inflytande finns.

**Insikt och kompetens
Varför? Vad?**

Viktiga fokus-frågor är: Varför är elevernas arbetsmiljö viktig för att skapa en trygg miljö? Vad behöver vi alla göra är för att åstadkomma den?

Uthållighet och långsiktighet

Arbetsmiljöarbetet handlar om långsiktighet och i hög grad av uthållighet.

**Program - struktur - modell -
vardagsarbetet**

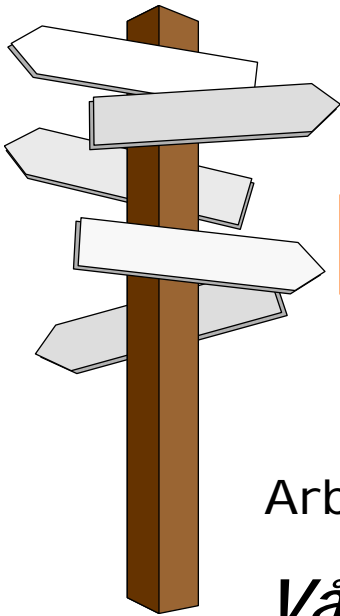
Tydliga och väl genomarbetade modeller och program ger strukturer och vägledning för arbetet som blir en del i barnens vardagliga arbete..

Eldsjälar - ledarskap

Alla berörs av arbetet men det kräver några eldsjälar som håller arbetet vid liv.

**Samverkan -
tvärssektoriellt/internt och
externt/**

Samarbete över alla gränser är viktig förutsättningar. Det handlar inte enbart om en eller några personers ansvar.

Mer om arbetsmiljön i skolan

Arbetsmaterialet

Vår Arbetsmiljö - Vi har ett gemensamt ansvar

har tagits fram av en referensgrupp på uppdrag av Folkhälsokommittén i Västra Götalandsregionen.

Materialet innehåller metodmaterial om skolans arbetsmiljö för

Grundskolan år 1-6 och
Grundskolan år 7-9 och Gymnasieskolan.

Materialet innehåller handledning och elevmaterial och får kopieras.

Häftet kan beställas från Folkhälsokommitténs kansli
Regionens Hus, 542 Mariestad

E post marie-louise.arlevik@vregion.se

Vill Du veta mer
om arbetsmiljöarbetet
på Källby Gård?

Kontakta Källby Gård
0511-386511

- Eva Cardell, rektor
- Eva-Lena Ivarsson, Anti-mobbninggruppen
- Anders Ader, fd rektor, Källby Gård
0510-28304 anders.ader@telia.com

WWW. Gotene.se /
Barn och Kunskap